

Kõrgem Kunstikool Pallas

Maaliosakond

Kvaadermaalingu avamine ja konserveerimine Eesti Arstide Liidu majas Tartus Pepleri 32

Lõputöö

Autor Daniel Petuhhov

Juhendaja Kristiina Ribelus MA

Tartu 2026

Sisukord

ILLUSTRATSIOONIDE LOETELU	3
SISSEJUHATUS.....	4
PEPLERI 32 MAJA AJALUGU	5
1.1. Kvaadermaalingud Tartus	9
1.1.1 Raekoja plats 12	10
1.1.2 Kloostri 4.....	11
1.1.3 Lutsu 8.....	12
1.1.4 Jaani 4, Tampere maja.....	13
1.1.5 Tähe 7.....	13
1.1.6 Veski 55	14
1.1.7 Näituse 3.....	15
1.2 Pepleri 32 kvaadermaaling	16
1.2.1. Laemaaling	21
PEPLERI 32 HOONE KVAADERMAALINGU KONSERVEERIMINE	22
2.1 Maalingu stabiliseerimine	23
2.2 Maalingu avamine	24
2.3 Krohviparandused	31
2.5 Konsolideerimine	32
2.4 Retušeerimine.....	34
2.6 Ettepanekud maalingu kaitsmiseks eksponeerimisel.....	36
KOKKUVÕTE.....	37
SUMMARY	38
TÄNUAVALDUSED	39
KASUTATUD KIRJANDUSE LOETELU	40
LISA 1. Konserveerimistöde aruanne	44
LISA 2. Pepleri 32 sondaazikaart, III korrus, ruum 62, kaart 1	53
LISA 3. Pepleri 32 sondaazikaart, III korrus, ruum 62, kaart 2	54

ILLUSTRATSIOONIDE LOETELU

- Foto 1.1 Pepleri 32 katusekorruse väljaehituse plaan, 1913. (EAA.2623.1.154), lk 5.
- Foto 1.2 Pepleri tänav nr. 32 sisemise ümberehituse plaan, 1929. (ERA.2966.10.1805), lk 6.
- Foto 1.3 Eesti Tervishoiu Muuseum Pepleri tänaval, 1931. (EFA.197.0.40527), lk 7.
- Foto 1.4 Paavo Nurmi Tartus Eesti Arstide Liidu maja ees, 1929. (ESM F 77:18/A 1257), lk 7.
- Foto 1.5 Pepleri 32 maja keset 2026 aasta renoveerimist, lk 8.
- Foto 1.6 Stratigraafia Raekoja plats 12 eeskojas, lk 11.
- Foto 1.7 Kvaadermaalingu sondaažiava Raekoja plats 12 trepikojas, lk 11.
- Foto 1.8 Kloostri 4 hüpeteetiline maalingu skeem. Autor: Kati Männik (Männik 2021), lk 11.
- Foto 1.9 Kloostri 4 konserveeritud kvaadermaaling. Autor: Kristiina Ribelus, lk 11.
- Foto 1.10 Lutsu 8 kvaadermaalingu sondaažiava näitab mitme kvaadri kihistusi, lk 12.
- Foto 1.11 Lutsu 8 kvaadermaalingu rekonstruktsioon, lk 12.
- Foto 1.12 Jaani 4 kvaadermaalingu sondaažiava ja rekonstruktsioon, lk 13.
- Foto 1.13 Tähe 7 kvaadermaaling, mida pole kunagi värviga kaetud. Autor: Kristiina Ribelus, lk 14.
- Foto 1.14 Veski 55 kvaadermaalingu sondaažiava ja rekonstruktsioon. Autor: Kristiina Ribelus, lk 15.
- Foto 1.15 Marmormaaling puhastamisprotsessi keskel Näituse 3 hoones. Autor: Heli Tuksam, lk 15.
- Foto 1.16 Kvaadermaalingu fragmendi asukoht on plaanil märgitud oranžiga, stratograafiad sinisega. Plaani autor: Arc projekt. Muudatused: D. Petuhhov, 2026. (ARC PROJEKT OÜ 2025), lk 16.
- Foto 1.17 ~150 cm kõrgusel teostatud stratigraafia, lk 17.
- Foto 1.18 ~200 cm kõrgusel teostatud stratigraafia, lk 17.
- Foto 1.19 Pepleri 32 hoone kolmanda korruse koridori seinalahenduste tüüpskeemid, lk 17.
- Foto 1.20 Paneeliosa kohal olevad ehisjooned, lk 18.
- Foto 1.21 Maalingu põhiosa üleval ehisjooned, lk 19.
- Foto 1.22 Punane ehistriip hilisemas viimistluskihis, lk 20.
- Foto 1.23 Kuldsete täppide jätkumine üle 1913. aastal ehitatud vaheseina asukoha, lk 21.
- Foto 2.1 Pepleri 32 kvaadermaalingu sein enne konserveerimist, lk 22.
- Foto 2.2 Pepleri 32 kvaadermaalingu sein enne konserveerimist, vaade kaks, lk 22.
- Foto 2.3 Krohvikaoad maali pinnal, lk 23.
- Foto 2.4 Lubikrohvi sisseviskekiht roomati peal, lk 24.
- Foto 2.5 Etanooli süstimine krohvitühimikku läbi väikese augu, lk 24.
- Foto 2.6 Lahustitistid õlivärvi pehmendamiseks, lk 26.
- Foto 2.7 Kompressi ja atsetooniga eemaldatud õlivärvi alad, lk 27.
- Foto 2.8 Alles jäänud õlivärvi fragmendid, mida tuli eemaldada skalpelliga. Paremal nurgas lahusti kompressi all, lk 27.
- Foto 2.9 Märgitud alad on olnud krohvitud enne õlivärvi kihti, mistõttu need ei ole diskoloreerunud., lk 28.
- Foto 2.10 Valge liimvärvi eemaldamine skalpelliga, lk 29.
- Foto 2.11 Piirkond, kus makulatuur oli kaitsnud maalingu pinda valge värvi eest, lk 29.
- Foto 2.12 Detailpuhastus vasakul fiiberklaasist puhastuskliatsiga, lk 30.
- Foto 2.13 Akapad käsnaga puhastus (vasakul) pärast detailpuhastust (paremal), lk 30.
- Foto 2.14 Krohvikihi silumine suuremal pinnal sirge servaga, lk 31.
- Foto 2.15 Poolkuiva krohvikihi silumine spaatliga, lk 31.
- Foto 2.16 Kvaadermaaling pärast krohviparandusi, lk 32.
- Foto 2.17 Kondolidatntide testruudud, vasakul Paraloid B72 aerosool ning paremal MFK, lk 34.
- Foto 2.18 Akvarellvärvidega maalingukadude retušeerimine täpitades, lk 35.
- Foto 2.19 Retušeerimata ja retušeeritud kvaadermaalingu võrdlus, lk 35.

Fotode autor on Daniel Petuhhov, kui foto allkirjas ei ole märgitud teisiti.

SISSEJUHATUS

Käesoleva lõputöö eesmärk oli konserveerida Tartus Pepleri 32 asuva maja kolmanda korruse koridori kvaadermaaling ning koostada ülevaade antud hoone ajaloo ja Tartu linnas asuvatest kvaadermaalingutest. Oma bakalaureusetöö kirjalikus osas annan ülevaate hoone ajaloo, omanikest, arhitektuurilistest väärtusest ning aja jooksul tehtud restaureerimistöödest. Selgitan ka, mis on kvaadermaaling, mis ajastul kasutati sellist dekoreerimisvõtet ning kõrvutan oma lõputöö käigus konserveeritud maalingut teiste Tartu linnas säilinud kvaadermaalingute näidetega. Tartu kvaadermaalingute ülevaade põhineb viidatud kirjalikel allikatel, täiendavate teadmiste omandamiseks viisin läbi ka kaks intervjuud kogenud seinamaalingute spetsialistidega Heli Tuksami ja Tuuli Puhveliga.

Töö praktilises osas viisin läbi nimetatud maalingu konserveerimise Pepleri 32 majas. Esmalt teostas in stabiliseerivad krohviparandused, et peatada maalingu aluspinna edasine lagunemine. Sellele järgnes maalingu avamine hilisemate kihistuste alt ning selleks sobivaima töömeetodi väljaselgitamine, mis osutus bakalaureusetöö ajamahukaimaks etapiks. Pärast maalingu avamist teostas in veel krohvitöid ning maalingu peenpuhastust. Kui maaling oli puhastatud, konsolideerisin ehk kinnitas in maalingu pinna enda katsete käigus optimaalseks osutunud kinnitiga. Viimase etapina toneerisin teostatud parandused akvarellidega.

Antud projektiga tutvus lõputöö autor esmakordselt 2025 aasta kevadel kui restauraator ja Tartu Kõrgem Kunstikool Pallas õppejõud Teele Ülesoo viis läbi õppeaine “Seinaviimistlusuuringud II”.

Pepleri 32 hoone on ajalooliselt olnud Eesti Arstiseltside Liidu kasutuses ning seal on tegutsenud Eesti Tervishoiu Muuseum. Tänapäeval tegutseb Eesti Tervisemuuseum Tallinnas, kuid nad soovivad Tartus oma ajaloolises asukohas avada filiaali, mistõttu on hoone renoveerimine ning sealsete maalingute konserveerimine muutunud aktuaalseks.

Märksõnad: kvaadermaaling, seinamaaling, restaureerimine, konserveerimine, dekoratiivmaaling.

PEPLERI 32 MAJA AJALUGU

Pepleri 32 kinnistu ajalugu ulatub 18. sajandi lõppu. Hoone asub maatükil, mis mõõdeti välja linnale kuuluvast Pöpleri maast aastal 1767. Esimene krundiga seotud originaaldokument on teadaolevalt ostu-müügileping, mis on pärit aastast 1778. Selle andmetel müüs Tartu pottseppmeister Johann Joachim Karnatz maa koos puidust kortermajaga Tartu rae liikmele Dietrich Heinrich Wilckele. Sajandi lõpu jooksul oli majal veel mitmeid omanikke, kuid järgmine märkimisväärne omanik oli Krasnojarski jalaväepolgu staabikapten Antoni Ignatjevits Mašarski, kelle käsul ehitati vana puidust “lagunenud igeriku maja kohale” uus kivist elamu. (Rehema jt 2015)

Uue hoone projekteeris Saksamaalt Mecklenburgist pärit arhitekt Carl Bescht (1860-1904). Hoone muudab eriliseks selle historitsistlik neo-renessansi stiil, mida esineb Tartu linnapildis harva. Maja fassaadi ilmestavad raskepärased korrustevahelised ja räästakarniisid, laiad ümara sillusega aknad ning dekoreeritud fassaadi viil. Maja valmis 1901. aastal, sellel on kolm korrust ning täiskelder. Algselt oli katusekorrusel vaid kolm tagasihoidlikumat tuba teenijatele, kuid 1913. aastal ehitati mainitud korrus välja ning ruumid võeti täielikult kasutusele (Foto 1.1). (Rehema jt 2015)

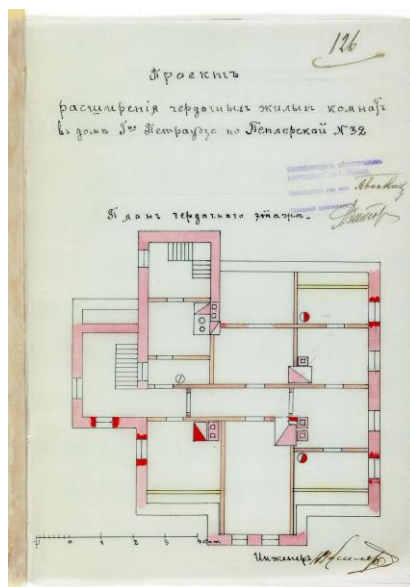

Foto 1.1. Pepleri 32 katusekorruse väljaehituse plaan, 1913. (EAA.2623.1.154)

Hoonest on säilinud mitmeid originaaldetaile: valged kahhelplaatidest kaminad, originaalsed laudpõrandad esimesel ja teisel korrusel, vaibakinnitused treppidel,

trafaretbordüürid ning laemaalingud. Kolmanda korruse kvaadermaalingutest räägin lähemalt alapeatükis 1.2.

30. jaanuaril 1928 omandas hoone enda valdusesse Eesti Arstiseltside Liit, mis otsis ruume enda asutatud Tervishoiumuuseumile. Maja osteti proua Hedwig von Wahli käest, kes müüs selle koos krundiga 46 000 Eesti krooni eest. (Rehema jt 2015) Arstideseltside Liidu ajal teostati majas ümberehitusi, millest on säilinud plaanid (Foto 1.2). Neid ja varasemaid ehitusplaanide võrreldes on näha, et kolmanda korruse koridori siseseinu on liigutatud. See detail aitab käesolevas lõputöös käsitletavaid kvaadermaalinguid dateerida. Vanimad fotod Pepleri 32 hoonest pärinevad Arstiseltside Liidu ajast, kui majas tegutses Eesti Tervisehoiu Muuseum, mille silt on fotodel loetav. (Foto 1.3; 1.4) (Rehema jt 2015)

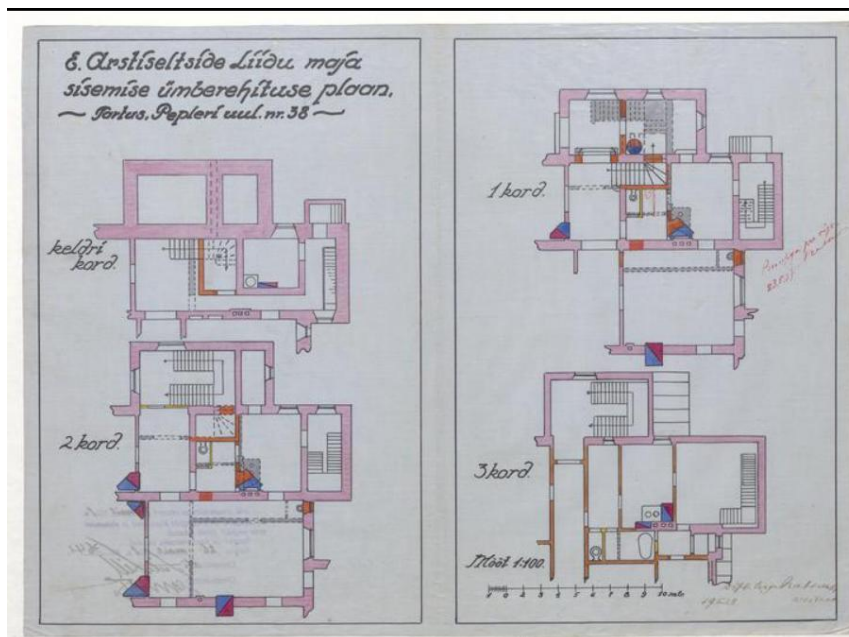

Foto 1.2. Pepleri tänav nr. 32 sisemise ümberehituse plaan, 1929. (ERA.2966.10.1805)

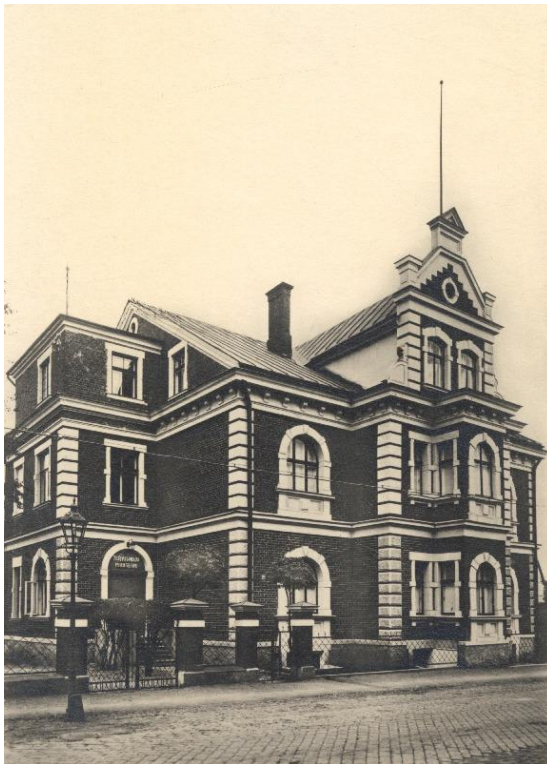

Foto 1.3. Eesti Tervishoiu Muuseum Pepleri tänaval, 1931. (EFA.197.0.40527)

Foto 1.4. Paavo Nurmi Tartus Eesti Arstide Liidu maja ees, 1929. (ESM F 77:18/A 1257)

Tervisehoiu muuseum tegutses Pepleri 32 hoones 1952. aastani, kui see nimetati ümber Tartu vabariiklikuks sanitaarhariduse majaks. Kuus aastat hiljem anti maja ENSV tervisehoiuministri käsul Tartu meditsiinilisele keskkoolile. 1984. aastal anti maja käsu korras edasi Tartu Riiklikule kõrgkoolile. 1988. aastal taastas Eesti Arstide Liit oma tegevuse ning 1991. aastal taotles liit oma õigusvastaselt võõrandatud hoone tagastamist. Tartu linn tagastas maja Eesti Arstide Liidule 1993. aastal, kuid majas tegutses ka Tartu prokuratuur. Riigiprokuratuur ei olnud oma allasutuse liigutamisega nõus ja suutis Justiitsministeeriumi ja Vabariigi Valitsuse abiga tühistada Tartu linnaapea korraldus maja tagastada. Hoone arvati Justiitsministeeriumi haldusesse ning kuulutati mittetagastatavaks varaks. Riigiprokuratuur kaebas veel Tartu Linnavalitsuse kohtusse seadusevastase tagastamise tõttu, sealt kaevati edasi Tartu ringkonnakohtusse, kus mõisteti Riigiprokuratuur õigeks ning maja tagastamine kuulutati seadusevastaseks. Tartu linnavalitsus kaebas otsuse edasi Riigikohtusse, kes tühistas 1994. aastal ringkonnakohtu otsuse ja taastasid Eesti Arstide Liidu õigused majale. (Rehema jt 2015)

Eesti Arstide Liit sai hoone tagasi 1994. aastal ja alustas seejärel hoone renoveerimist ning selle ajalooliste detailide restaureerimist. Aastatel 1994-1999 teostati hoone projektdokumentatsioon, restaureeriti aknad ning remonditi esimese ning teise korruse ruumid. Aastatel 2000-2007 restaureeriti maja fassaad ning loodi ajaloolise välimusega piirdeaed. Aastatel 2008-2012 teostati kolmanda korruse ruumide remont, vahetati välja mõningad aknad ning restaureeriti välisukused. Aastatel 2019-2023 paigutati hoonesse tuletõkkeuksed ning alustati viimistluskihtide uuringutega. Alates 2024. aastast teostatakse hoones põhjalikku renoveerimist, mille käigus tugevdatakse hoone konstruktsioone, restaureeritakse ajaloolised aknad ja teostatakse siseviimistluse täielik värskendamine, sealhulgas konserveeritakse ning restaureeritakse dekoratiivmaalinguid. (Foto 1.5) (Arstide liidu maja renoveerimine)

Foto 1.5. Pepleri 32 maja keset 2026 aasta renoveerimist.

Pepleri 32 hoone on Tartus miljööväärtuslik üksikobjekt., mis tähendab, et hoone omanikul tuleb tagada ehitise või selle osade ajaloolis-arhitektuurse kuju säilimine. (Miljööväärtuslikud ...)

1.1. Kvaadermaalingud Tartus

Kvaadermaalingud on olnud üks ajalooline siseruumide seinte dekoreerimise võtte teiste seas. See on seinamaalingute stiil, mis imiteerib laotud müürikivide välimust, sh nii kivide ladumise sammu, tonaalsust, kolmemõõtmelisust kui ka loodusliku kivi enda mustrit. Tehnika oli levinud 19. sajandil ning 20. sajandi esimesel veerandil. Kvaadermaalinguid kasutati hoonete koridoride ja trepikodade dekoreerimiseks, stiili ei ole leitud eluruumidest. (Ribelus 2025:320)

Kvaadermaalingud erinevad üksteisest mitmete elementide poolest. Kõige suurem erisus on jäljendatava kivi muster ja koloriit. Marmori imitatsiooni edasiandmiseks kasutatakse hägusaid ja sulatatud jooni, mis kujutavad endast mineraalide ladestumist kivimi enda sees ja olenevalt nende joonte paigutusest, kihistumisest ja värvusest tekib marmori “triipe” või “veene” imiteeriv pind. Kivi imitatsiooni loomiseks on kasutatud ka “vitsamarmori” tehnikat, kus pritsitakse seinapinnale väikeseid mitmevärvilisi täppe luua või peenikeste oksadest kimbuga ehk vitsaga. Saadud tulemus meenutab graniidi säbrulisust. Näiteid triibulisest marmorist näeb alapeatükkides 1.1.2; 1.1.5 ja 1.1.6. Säbrulist kivimi imitatsiooni näeb alapeatükkides 1.1.1; 1.1.3 ja 1.1.4. (Puhvel 2026)

Kvaadermaalingutel on ka omanäolised vuugijooned. Mõnel seinal on jooned edasi antud vaid ühevärvilise lihtsa triibuna. Filigraansema juhul on vuugivahe teostatud mitme tooniga, et luua illusioon varjust ja valgusest. See jätab tõetruuma mulje, sest vuuk tundub müürikividest veidi madalam või kõrgem ning muidu kahemõõtmeline maaling saab endale kolmanda mõõtme.

Tähtis on ka tööetappide järjekord. Tartus Veski 55 näitel (Foto 1.14) on näha, et esmalt on seinale täies ulatuses maalitud marmori muster mistõttu alles pärast seda on järgmise kihina peale kantud korrapäraseid vuugivaheid kujutavad jooned. Selle tõttu

ühendub marmorimuster perfektselt igal müürikivil ning tulemus näeb välja vähem tõetruu - looduslikku kivimi puhul ei ole kunagi võimalik marmori mustrit sellise täpsusega kokku ajada. (Ribelus 2025: 320)

Tartus on kvaadermaalinguid säilinud mitmetes hoonetes. Neid on dateeritud 19. sajandisse ning ka 20. sajandi algusesse. Mitmetel näidetel on eksponeeritud vaid väikene sondaažiava-suurune fragment originaalmaalingust, mille kõrvale on vahel teostatud originaali jäljendav rekonstruktsioon. (Ribelus 2025:320)

1.1.1 Raekoja plats 12

Raekoja plats 12 on 19. sajandi alguses ehitatud klassitsistlik kivihoone, mis on kantud ehitismälestisena registrisse (Elamu Tartus Raekoja pl 12...). Majja sisenedes on eeskojas rekonstrueeritud roheline juugendstiilis dekoor, kuid sondaažiava (Foto 1.6) viitab, et varasem kihistus on olnud säbruline või täpiline kivimuster. Trepikotta edasi liikudes leiab mastaapsema sondaažiava (Foto 1.7), kus on nähtav säbruline pritsmarmoriga kvaader. Maalingu vuugijooned on jämedamad ning on esteetiliselt kooskõlas hoone enda suure mahuga.

Sondaaži teostasid seinamaalingute konservator-restauraator ja Kõrgema Kunstikooli Pallase professor Heli Tuksami ning sisekujundaja ja lektor Madis Liplapi juhendamisel Tartu Kõrgema Kunstikooli tudengid (nüüd Kõrgem Kunstikool Pallas). Sondaadžid teostati mehhaaniliselt skalpellidega ja seinu avamiseks ei kasutatud värvi pehmendavaid lahusteid. Originaalmaalingu avanguid ei ole kinnitatud konserveerimises kasutatavate kinnitite ega liimlahustega. (Tuksam 2026)

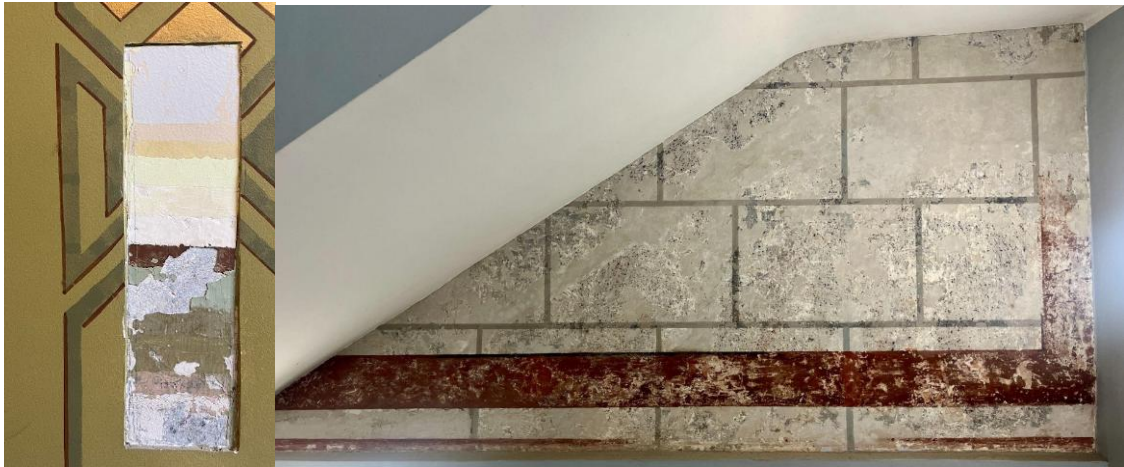

Foto 1.6. Stratigraafia Raekoja plats 12 eeskojas.

Foto 1.7. Kvaadermaalingu sondažiava Raekoja plats 12 trepikojas.

1.1.2 Kloostri 4

Kloostri 4 on 19. sajandi esimesest poolest pärit puithoone. Uuringuid teostasid 2021. aastal konservaatorid Teele Ülesoo, Kristi Vendelin ja Kati Männik. Sondaž avati mehhaaniliselt skalpellide ja õlivärvi pehmendava värvieemaldusvahendiga. Trepikojas leiti läbi kahe korruse minev kvaadermaaling, kuid halva seisukorra tõttu avanes see vaid fragmentidena, mida konserveeriti võimalikult hästi. Teostatud maalingu skeem (Foto 1.8) toetub leidudele, kuid on hüpoteetiline. (Männik 2021) Praeguseks on hoonesse vormistatud konserveeritud sondažiava, kus eksponeeritakse originaalmaalingut minimaalse sekkumise ning retušeerimisega (Foto 1.9).

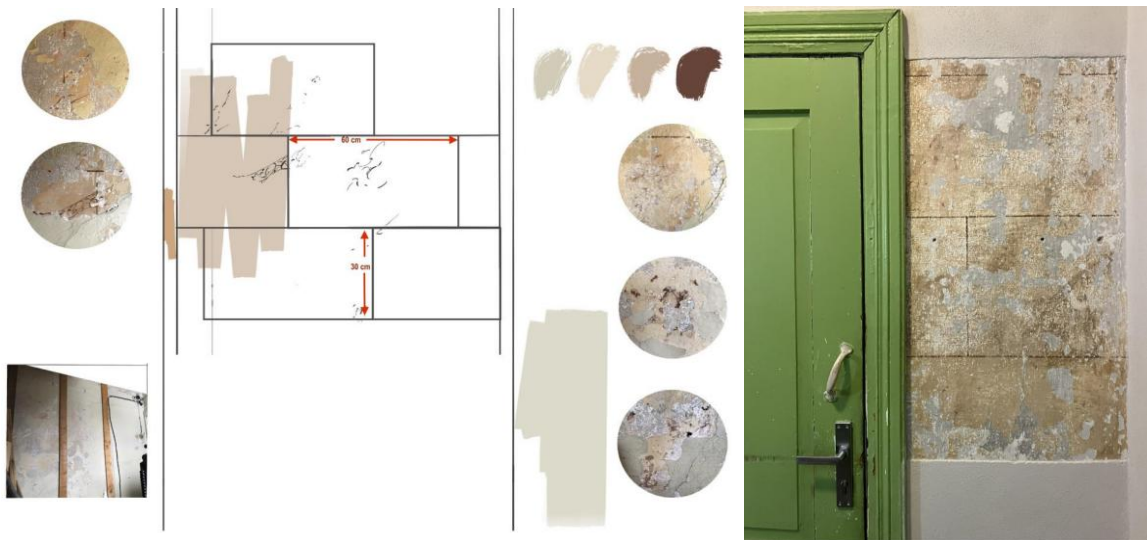

Foto 1.8. Kloostri 4 hüpoteetiline maalingu skeem. Autor: Kati Männik (Männik 2021)

Foto 1.9. Kloostri 4 konserveeritud kvaadermaaling. Autor: Kristiina Ribelus

1.1.3 Lutsu 8

Lutsu 8 on üks Tartu vanimaid säilinud puitehitisi, olles ehitatud 1770-ndate aastate alguses. Originaaldetailidest on säilinud mantelkorsten, rõhtpalkseinad, suur osa hoovifassaadi püstlaudvoodrist ja puitkarniis. Aastal 1829 jõudis hoone erakätesse, millele järgnevalt tehti mitmeid renoveerimistöid. Eeskoja kvaadermaalingud on oletatavalt sellest ajastust ja need kujutavad säbrulist või täpelist kivitekstuuri. Hoone on kantud ehitismälestiste registrisse. (Mänguasjamuuseum; Elamu Tartus Lutsu 8...)

Majas toimusid suuremad renoveerimistööd aastatel 2002-2003. Maalingute sondaaži (Foto 1.10) ja rekonstruktsiooni teostasid kunstnikud Tuuli Puhvel, Eero Ijavoinen ja Eero tütar. Sondaažist selgus, et eeskojas on olnud mitu erineva ilmega kvaadri kihistust. Ehitustööde käigus pahteldas viimistleja esimese sondaaži uuesti üle “kui eriti koleda koha ja see tuli uuesti välja kraapida.” Sondaaži põhjal teostati kogu ruumis rekonstruktsioon, (Foto 1.10) mida on käidud aastate jooksul korra renoveerimas. Sondaažiava pinda ei ole kinnitatud konserveerimises kasutatavate kinnitite ega liimlahustega. (Mänguasjamuuseum; Puhvel, 2026)

Foto 1.10. Lutsu 8 kvaadermaalingu sondaažiava näitab mitme kvaadri kihistusi.

Foto 1.11. Lutsu 8 kvaadermaalingu rekonstruktsioon.

1.1.4 Jaani 4, Tampere maja

Jaani 4 ühekorruseline klassitsistlik puitmaja on osaliselt ehitatud enne 1775. aasta suurt tulekahjut ning osaliselt pärast tulekahjut. Maja on tunnistatud ehitismälestiseks. Sealne originaalmaaling kujutab pritsmarmorit ning pärineb oletatavalt 19. sajandist, selle põhjal on teostatud rekonstruktsioon ja nähtaval on ka sondaažiava (Foto 1.12). Rekonstruktsioon on kahjustunud ning näha on väikeseid löökauke ning pinnakadusid, mis lõhuvad seina terviklikku välimust. (Ribelus 2025:320; Puitelamu Tartus Jaani 4...)

Foto 1.12. Jaani 4 kvaadermaalingu sondaažiava ja rekonstruktsioon.

1.1.5 Tähe 7

Tähe 7 on 1907. aastal ehitatud ja ehitismälestiseks tunnistatud puitelamu, mille trepikoja laes on säilinud juugendlik maalitud ornament ning seintel on maalitud kvaader. Illusoorsed müürikiviplokid on filigraansed, kujutades “veenidega” või “triibulist” marmorit (Foto 1.13). Igal kiviplakil liigub muster eraldi suunas, mis tähendab, et iga plokk on eraldi maalitud. Objekt on eriline, sest seintel olevat maalingut ei ole kunagi üle maalitud. (Ribelus 2025:320; Puitelamu Tartus Tähe 7...)

Foto 1.13. Tähe 7 kvaadermaaling, mida pole kunagi värviga kaetud. Autor: Kristiina Ribelus

1.1.6 Veski 55

Veski 55 puithoone trepikoja II korrusel on eksponeeritud sondaaziava ja selle põhjal on teostatud rekonstruktsioon. Originaalkihistus on dateeritud 20. sajandi algusesse. Sellel maalingul on kõigepealt maalitud marmori tekstuur ning selle peale kanti vuugijooned; tulemus on vähem veenev, sest kõik marmori “veenid” on omavahel ühendatud, kuid looduslikku kivi ei ole võimalik sellisel viisil kokku sobitada (Foto 1.14) (Ribelus 2025:320). Rekonstruktsiooni teostasid graafik Kadri Toom ja konservator Kristiina Ribelus 2012. aastal.

Foto 1.14. Veski 55 kvaadermaalingu sondaažiava ja rekonstruktsioon. Autor: Kristiina Ribelus

1.1.7 Näituse 3

Näituse 3 kivihoone trepikojas on roosakates toonides eriilmelist marmorit kujutav seinamaaling. Marmor ei ole vuugijoontega jaotatud kiviplukkideks, vaid kaunistab trepikoda suure piiramata pinnana seinapinna alumises osas. (Foto 1.15). Konserveerimist juhendas Heli Tuksam. (Tuksam 2026)

Foto 1.15. Marmormaalning puhastamisprotsessi keskel Näituse 3 hoones. Autor: Heli Tuksam

1.2 Pepleri 32 kvaadermaaling

Minu lõputöö põhifookuseks on Pepleri 32 hoone kolmandal korrusel asuv kvaadermaaling. Oletatavalt on see dekoreerinud maja trepikoda läbi kolme korruse ning jõudnud välja viimase korruse koridori, kus teostasin oma lõputöö raames maalingu avamist ning konserveerimist. Konserveeritav piirkond asub ruumis 62 NE-seinal ning on märgitud Fotol 1.16 oranžiga. Ala on ~220 cm lai ja ~290 cm kõrge ning selle sisse jääb ka ukseava.

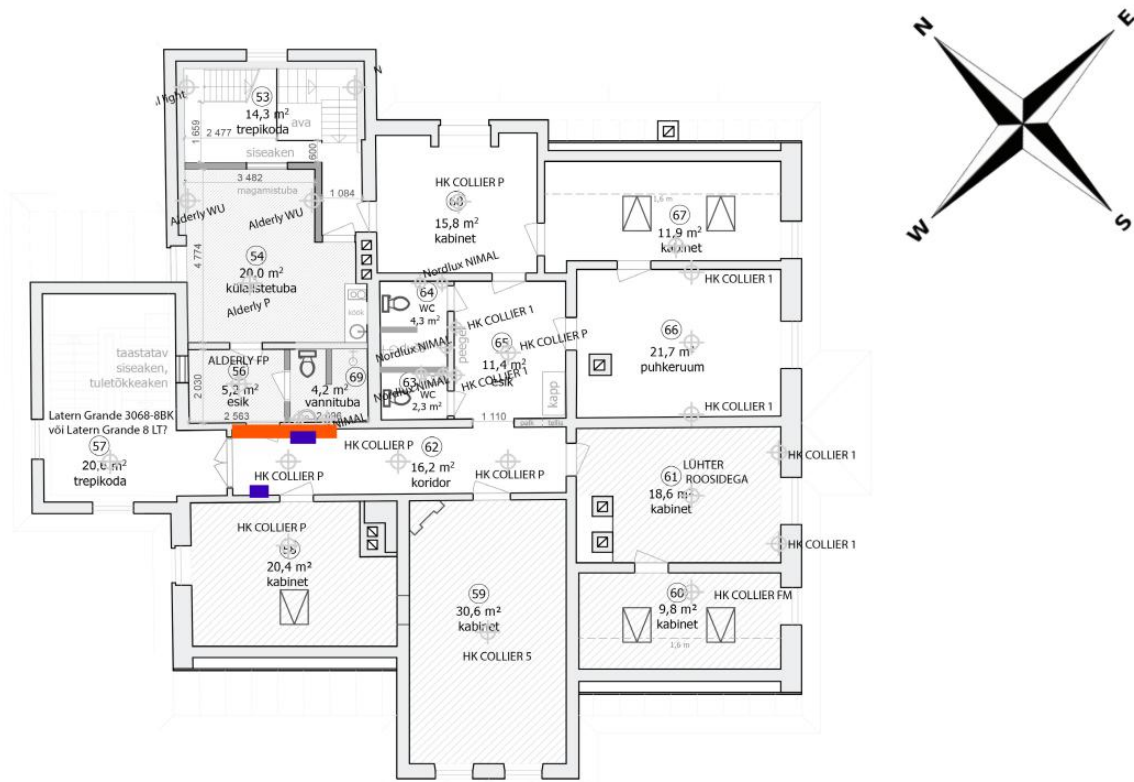

Foto 1.16. Kvaadermaalingu fragmendi asukoht on põhiplaani märgitud oranžiga, stratigraafiad sinisega.

Plaani autor: Arc projekt. Muudatused: D. Petuhov, 2026. (ARC PROJEKT OÜ 2025)

Kvaadermaalingu leiukoha piirkonnas teostati uuringuid 2025. aasta veebruaris, mille raames tehti stratigraafia, et saada informatsiooni värvikihistuste ja varasemate seinajaotuste kohta. Teostati kaks sondaaži. Esimene sondaažiava NE seinale alumisel seinajaotusel ~150 cm kõrgusel paljastas 9 värvikihti (Foto 1.17 ; Lisa 2). Teine sondaažiava SW seinale ülemisel jaotusel ~200 cm kõrgusel paljastas 4 värvikihti (Foto 1.18 ; Lisa 3).

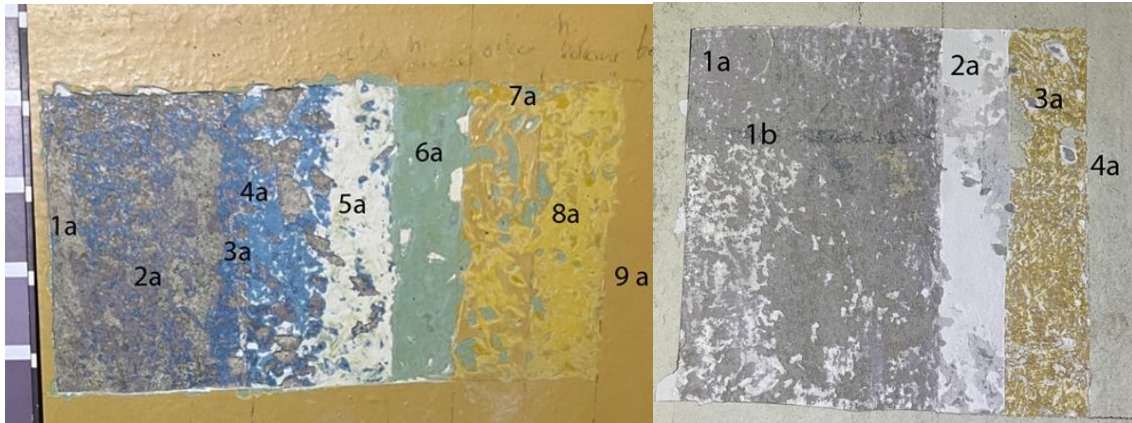

Foto 1.17. ~150 cm kõrgusel teostatud stratigraafia (vasakul).

Foto 1.18. ~200 cm kõrgusel teostatud stratigraafia (paremal).

Nende sondaazide ja seina hilisema avamise põhjal saadud info alusel saab jagada varasemad viimistluskihid kolmeks tüüplahenduseks: kvaadermaaling lubikrohvil (värvikiht 1a), kõrge horisontaalne jaotus (värvikiht 2a) ja madalam horisontaalne jaotus (värvikihid 3a, 4a, 5a, 6a, 7a, 8a ja 9a) (Foto 1.19).

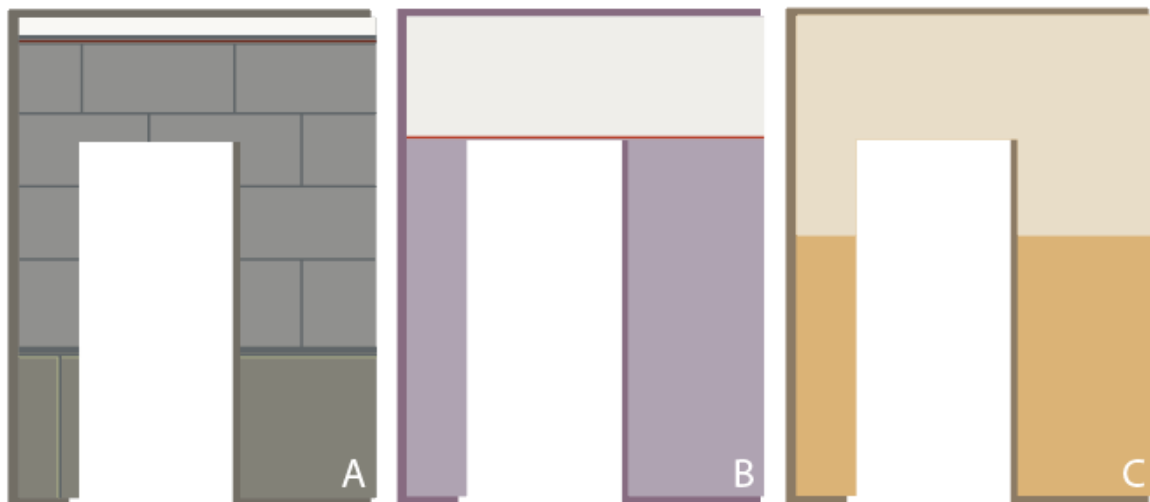

Foto 1.19. Pepleri 32 hoone kolmanda korruse koridori seinalahenduste tüüpskeemid.

Kvaadermaaling (A): I viimistluskiht lubikrohvil

I viimistluskiht kujutab halli kvaadermaalingut, mis jaguneb kaheks suuremaks alaks: ülemiseks müürikive kujutavaks põhiosaks ja alumiseks tumedamaks paneeliosaks. Paneeliosa mõõt põrandapinnast on 90 cm. Paneeliosa ülemist äärt dekoreerib 7 cm laiune ehisjoonte komplekt (Foto 1.20): üleval on 2 cm laiune tumedam joon, mille all on 3 cm

paneeli enda tooni, millele järgneb 1 cm tumedat joont ja 1 cm heledat beeži joont. Tume joon on teostatud sama värviga, mida on kasutatud müürikivide vuukide maalimiseks. Hele joon lisab ehisjoonte komplektile kolmemõõtmelisuse illusiooni. Paneeliosa jaguneb samuti suurteks kvaadriteks. Sondaaži vasakul küljel on nähtaval üks 1 cm laiune tume joon ja 1 cm laiune hele joon, mis jagavad paneeli kvaadriteks. Need jooned annavad samuti paneelile kolmemõõtmelise välimuse. Tõenäoliselt kordub see eraldus kindla sammu tagant, kuid seda ei saa sondaažist välja lugeda. Paneeliosa on kaetud õrna marmoreeringuga.

Foto 1.20. Paneeliosa kohal olevad ehisjooned.

Maalingu põhiosa müürikivid on hallid ning neid eraldavad üksteisest 1 cm laiused tumedamad hallid “vuugi” jooned. Müürikivid on 92 cm pikad, kuid nende laius erineb kihiti. Kõige laiemad müürikivid on 49 cm laiad ning on kohe paneeliosa peal. Järgmine müürikivide rida on 44 cm lai, sellele järgnev rida on 46 cm lai ja viimane ülemine rida on 42 cm lai. Müürikivid on üksteise suhtes nihkes ning neid dekoreerib käsitsimaalitud marmori muster. Iga müürikivi on maalitud eraldi, et kivide mustrite suunad oleksid üksteisest erinevad ning tekiks tõetruum kivimi imitatsioon. Põhiosa kohal on ~7 cm laiune ehisjoonte komplekt, mille moodustavad ülevalt alla liikudes ~3 cm laiune tume hallikas/sinine/punane joon, ~1 cm jagu maalingu põhiosa tooni, ~1 cm laiune punakaspruun joon, ~1 cm jagu maalingu põhiosa tooni ning ~1 cm laiune tumehall joon (Foto 1.21). Triibud ei ole sondaaži ulatuses sümmeetrilised, sest jooned on maalitud käsitsi ning seetõttu on kohati erineva laiusega. Kirjeldatud on üldistatud vormi. Joonte kohal, seinapinna kõige ülemises osas, on 10 cm lae helevalget tooni, millega on ka lagi värvitud.

Foto 1.21. Maalingu põhiosa üleval servas olevad ehisjooned.

Hoonet renoveeriti 1929. aastal ja selle käigus muudeti kolmanda korruse põhiplaani: vahesein koos uksega liigutati vasakule poole, trepile lähemale. Selle käigus kaeti kinni üks fragment maalingust, mida ei ole kunagi üle värvitud hilisemate värvikihtidega. See võimaldab võrrelda puutumata kujul säilinud maalinguosa hilisema ülevärvitud maalinguga. Mitmeid kordi üle värvitud maaling on tunduvalt kolletunud ja diskoloreerunud.

Põhiplaani muutmine võimaldas kvaadermaalingu dateerida 1913. aastasse - sel aastal ehitati välja hoone kolmas korrus (pööning ja teenijatetoad muudeti eluruumideks) ja on vähetõenäoline, et maalingud eksisteerisid enne kolmandale korrusele eluruumide rajamist. Ühtlasi lõppevad maalitud müürikivid paremal ääres järsult seal, kus asus 1913. aastal ehitatud vahesein ehk maalingud ei saa olla ka hilisemad, sest siis oleks maaling edasi läinud või lõppenud viisakamalt.

Kõrge horisontaalne jaotus (B): II viimistluskiht

Maalingu peal oli ka tapeedi ja ajalehe fragmente, mis eemaldati enamuses enne värvimist; see viitab, et II viimistluskiht võis olla hoopis tapeet. Ajalehe fragmentide täpsema kirjelduse leiab alapeatükis 2.2.. Kvaadermaaling on oletatavasti üle värvitud 1929. aastal pärast vaheseina liigutamist. Järgmine ehk II viimistluskiht on olnud kahetooniline ning horisontaalne. Alumise seinavärvi jaotus on põrandapinnast 2 meetri kõrgusel. Seinapinna alumist lillat tooni on eristatud ülemisest heledamast toonist punase ehisjoonega, mille laius on 1 cm. Viimistluskiht eristub teistest hilisematest viimistluskihtidest, sest teistel kaheosalistel seinajaotustel ei ole olnud kontrastset ehisjoont. Lisaks ei ole hilisemate seinalahenduste alumine värviline ala tõusnud nii kõrgele. Selle seinalahendusega on olnud ka lagi maalitud, vt alapeatükk 1.3.2. laemaaling. Maalingu peal oli ka tapeedi ja ajalehe

fragmente, mis eemaldati enamuses enne värvimist; see viitab, et II viimistluskiht võis olla hoopis tapeet. Ajalehe fragmentide täpsema kirjelduse leiab alapeatükis 2.2.. Kvaadermaaling on oletatavasti üle värvitud 1929. aastal pärast vaheseina liigutamist. Järgmine ehk II viimistluskiht on olnud kahetooniline ning horisontaalne. Alumise seinavärvi jaotus on põrandapinnast 2 meetri kõrgusel. Seinapinna alumist lillat tooni on eristatud ülemisest heledamast toonist punase ehisjoonega, mille laius on 1 cm. Viimistluskiht eristub teistest hilisematest viimistluskihtidest, sest teistel kaheosalistel seinajaotustel ei ole olnud kontrastset ehisjoont. Lisaks ei ole hilisemate seinalahenduste alumine värviline ala tõusnud nii kõrgele. Selle seinalahendusega on olnud ka lagi maalitud, vt alapeatükk 1.3.2. laemaaling.

Pilt 1.22. Punane ehistriip hilisemas viimistluskihis.

Madalam horisontaalne jaotus (C): III viimistluskiht

Järgmise ehk III viimistluskihi puhul on seinapind jaotatud horisontaalselt kaheks, millest alumine pool on tumedam kollane ning ülemine heledam kollane. Alumine tumedam seinavärv ulatub põrandapinnast ~160 cm kõrgusele ning on teostatud õlivärviga, mis on vastupidavam koormusele ning kulumisele. Õlivärvist tingitud diskoloratsioon on nähtav I viimistluskihil põrandapinnast kuni ~160 cm kõrguseni. Ülemisel jaotusel ja laes on kasutatud lubi- ja liimvärve.

1.2.1. Laemaaling

Koridori laes sondaaže teostades selgus, et enamus kihistusi olid valkjad ning kattusid tooni poolest seina kõrgeima heledama jaotusega. Päevalvalgele tuli ainult üks dekoratiivse trafarettmustriga kihistus. Kujutatud oli väikeseid ookertoonis/kuldseid täppe, mis moodustasid lae ääres katkematu bordüüri (Foto 1.23). Laes oli kokku viis viimistluskihti ning täpid on II kihil. Lakke maalitud täpid saab dateerida 1929. aastasse, sest muster ei katke seal, kus 1913. aastal rajatud vahesein lõpetas kvaadermaalingu.

Pilt 1.23. Kuldsete täppide jätkumine üle 1913. aastal ehitatud vaheseina asukoha.

PEPLERI 32 HOONE KVAADERMAALINGU KONSERVEERIMINE

Iga konserveerimisprojekt on unikaalne. Erinevad materjalide, seinakatete ja värvide kooslused dikteerivad, kuidas tuleb projektile läheneda. Kogutud andmete, sondaažide ning katsetuste põhjal sain välja töötada töömetoodika, mis võimaldas Pepleri 32 maja kvaadermaalingu avamist kõige efektiivsemalt teostada. Algselt oli seinamaalingu olukord halb: esinesid suured krohvikaod, lahtised krohvitükid, krohvitühimikud, naelaaugud ning erinevad maalingu pinda katvad värvikihid (Foto 2.1; Foto 2.2). Seinamaalingu konserveerimise sai jagada viide erinevasse alapeatükki: maalingu stabiliseerimine, maalingu avamine, krohviparandused, konsolideerimine, retušeerimine ja ettepanekud maalingu kaitsmiseks eksponeerimisel.

Foto 2.1. Pepleri 32 kvaadermaalingu sein enne konserveerimist.

Foto 2.2. Pepleri 32 kvaadermaalingu sein enne konserveerimist, vaade kaks.

2.1 Maalingu stabiliseerimine

Maalingu krohvipind oli suuresti kahjustunud. Kõige rohkem krohvikadusid oli maalingu keskel oleva ukseava tervel perimeetril ning seina üleval servas (Foto 2.3), kuid väiksemaid kadusid, auke ning krohvitühimikke leidis üle kogu seina. Tagamaks, et krohv ei kukuks roomattide küljest lahti, teostasin esmased krohviparandused ning tühimike krohviga süstimise.

Foto 2.3. Krohvikaad maali pinnal.

Krohviparanduste jaoks kasutasin lubikrohvi. Enne krohviparandust tuli pind ette valmistada, lahtiste osakeste ja tolmu eemaldamiseks kasutasin õhupritsi. Pärast seda tuli pind niisutada veega, et uus krohv nakkuks parandatava pinnaga. Esimese ehk sisseviskekihi teostasin 0-4mm fraktsiooniga UKUNAKS (UKUNAKS LUBIKROHV) lubikrohviga, kus fraktsioon märgib krohviosakeste jämedust (Foto 2.4). Seina stabiliseerimise jaoks piisas ainult sisseviskekihist.

Foto 2.4. Lubikrohvi sisseviskekiht roomati peal.

Foto 2.5. Etanooli süstimine krohvitühimikku läbi väikese augu.

Injitseerimine ehk süstimine on seinte sees krohvitühimike vedelama mördiga täitmine, kasutades selle jaoks süstalt. Meetod on näidustatud, kui seinapinnas on väikene avaus või auk, kuid tühimik selle all on suurem ning selle tõttu on pealmine krohvipind “lahtine” ja vetruv. Selle meetodiga saab krohvitühimiku täita maalingu pinnal olevat auku suurendamata. Selle jaoks kasutasin Ledan TB1 hüdraulilist injitseerimismörti. (Ledan TB1) Enne Ledani seina injitseerimist kasutasin õhupritsi, et eemaldada august maksimaalne kogus tolmu. Pärast seda süstisin auku etanooli, et seina niisutada ning tagada Ledani parem nake seinapinnaga (Foto 2.5).

2.2 Maalingu avamine

Konserveerimisprotsessi kõige ajamahukam osa oli maalingu avamine hilisemate värvikihtide alt. Töö võttis kaua aega nii sondaažiava suuruse kui ka värvikihtide eemaldamise loomupärase keerukuse tõttu. Seinapinna avamine jaotus suures osas kaheks erinevaks tehnikaks lähtuvalt seinu katva värvi liigist ja koostisest.

Alumisel jaotusel paiknevate õlivärvikihtide eemaldamine oli värvi vastupidavuse tõttu keerulisem. Mehaaniline skalpelliga kraapimine ei olnud efektiivne ega eemaldanud värvi, mistõttu otsustasin katsetada erinevaid lahusteid (Foto 2.6), et värvikihte eemaldamise

lihtsustamiseks pehmendada. Kõik katsed viidi läbi kasutades Evolon kangast kompressina. Evolon sobib hästi kompressi läbiviimiseks, sest tegu on kangaga, mis on vastupidav, ebemevaba, hea imavuse ja mustusemahutavusega vastupidav(Evolon kangas). Kompress oli kaetud kilega. Katsetasin kolme erinevat lahustit(vt Tabel 1).

Tabel 1 Õlivärvide lahustuvustestid erinevade lahustitega.

aeg/lahusti	tehniline piiritus 100%	atsetoon 100%	ammoniaak 25%
10 min	Pole jõudnud veel mõjuda	Pehmendas kõige pealmist õlivärvikihti, ei jõudnud sügavamale	Pehmendas kõige pealmist õlivärvikihti, ei jõudnud sügavamale
20 min	Ebaefektiivne, muutis kõige pealsema õlivärvikihi kraabitavamaks, kuid mitte piisavalt.	Pehmendas õlivärvi teise kihini, kuid ei ole veel kergesti eemaldatav.	Pehmendas teise ja kolmanda kihini, värv nähtavalt deformeerunud.
30 min	Sarnane tulemus	Efektiivne, pehmendas värvikihte nelja kihi sügavusele kihistuseni. Värvikihid kergesti skalpelliga eemaldatavad.	Kõige efektiivsem, pealmised värvikihid peaaegu kukuvad maha. Lahusti pehmendav efekt jõudis test-ruudust isegi kaugemale ja tungis nelja kihi sügavusele.

Foto 2.6. Lahustitestid õlivärvi pehmendamiseks.

Kuigi testidest selgus, et kõige efektiivsem oli 25%-line ammoniaagilahus, otsustasin siiski kasutada atsetooni. Atsetoon on odavam ning käsimüügist saadaval, kuid ammoniaaki oleksin ma pidanud labori kaudu tellima. Lisaks valisin ka atsetooni respiratoorsete kahjude vähendamise eesmärgil, sest ammoniaagi aurud on vängemad, mis muudab töötamise keerulisemaks. Peale sobiva lahuse valimist hakkasin ma seinalt õlivärvi eemaldama seda esmalt pehmendades ja siis skalpelliga maha kraapides. Protsessi jooksul üritasin hoida korrapärast mustrit, et iga piirkond eemalduks võrdse kihina, sest siis on protsessi kergem korrata, sest kompress mõjub ühtlasemalt. Kuigi ühtse “ruudu” hoidmine ei toiminud alati on fotol 2.7 näha kompresside kaupa värvi eemaldamisest tekkinud mustrit.

Kokku kordasin värvi pehmendamist ja eemaldamist sama koha peal 2-3 korda, kuni jõudsin valge või tumesinise kihistuseni. Neid viimaseid kihte ma ei soovinud pehmendada atsetooniga, sest kartsin, et see võib kahjustada maalingupinda. Selle asemel eemaldasid viimased kihid mehaaniliselt skalpelliga kraapides (Foto 2.8).

Foto 2.7. Kompressi ja atsetooniga eemaldatud õlivärvi alad.

Foto 2.8. Alles jäänud õlivärvi fragmendid, mida tuli eemaldada skalpelliga. Paremal nurgas lahusti kompressi all.

Õlivärvi all olnud maalingupind oli nähtavalt tumedam ning diskoloreerunud, sest aja jooksul on õli imendunud värvist maalingu pinnale ning seda tumendanud, nii nagu ka nt õliplekk papi peal tumendab pappi. Diskoloratsiooni ei olnud võimalik eemalda, ainult veidi helendada, kasutades fiiberklaasist puhastuspulkasid. Diskoloratsiooni ei olnud piirkondades, kus maalingupinnale oli varasematest parandustest sattunud õhukene tasandav krohvikihht (Foto 2.9). Selline piirkond on paremal ääres, kus eemaldati originaalne vahesein ning selle liitumiskoht tasandati krohviga. Lisaks oli selline piirkond ka uksest paremal 120 cm kõrgusel kus oli teostatud varasem krohviparandus ning paranduse ääred olid laialt üle silutud.

Foto 2.9. Märgitud alad on olnud krohvitud enne õlivärvi kihti, mistõttu need ei ole diskoloreerunud.

Seina ülemine jaotus oli teostatud haprama ja kriidisema värviga, tõenäoliselt liimvärviga. Seda värvi oli loomupoolest kergem eemaldada kui alumise jaotuse õlivärvi, kuna liimvärv seina ülemisel jaotusel või ka laes ei pidanud olema nii vastupidav kulumisele ega plekkidele, sest oli inimeste ulatusest väljas. Lisaks oli ülemise jaotuse värvikihtide eemaldamine kergem, sest seal oli kokku 4 värvikihti kui alumisel jaotusel oli 9 kihti.

Ülemise jaotuse kriitvärvi eemaldamine toimus enamuses skalpelliga. Mõned värvikihid tulid maha eriti kergesti, kukkudes suurte tükkidena seinalt maha. Igal pool ei tulnud värv sama hästi maha, mõnes kohas tuli värvi skalpelliga nokitseda väikeste sektsioonide kaupa (Foto 2.10). Seda tehes jäi paratamatult maali pinnale valkjas kirme ning väikesed valged värvifragmendid. Kunagi oli olnud otse maalingu pinna peal tapeet, mis oli eemaldatud enne uute värvikihtide peale kandmist, kuid sellegipoolest oli seinapinnale jäänud mõningaid makulatuuri (vanapaber, vanad ajalehed, tihti tapeedi all oleva kihina) fragmente. Need fragmendid kaitsesid enda all olevat maalingu pinda valge hägu ning värvi fragmentide eest, mistõttu olid mõned piirkonnad puhtamad kui teised (Foto 2.11).

Foto 2.10. Valge liimvärvi eemaldamine skalpelliga.

Foto 2.11. Piirkond, kus makulatuur oli kaitsnud maalingu pinda valge värvi eest.

Peale värvi eemaldamist oli suur osa ülemisest jaotusest kaetud tiheda valge säbruga. Selle skalpelliga eemaldamine oleks võtnud liiga kaua aega ning suure tõenäosusega kahjustanud värvi- ja krohvipinda. Selle asemel kasutasin erineva jämedusega fiiberklaasist puhastuspliiatseid, et värvifragmendid eemaldada hõõrumise teel (Foto 2.12). Hõõrumisel olin eriti ettevaatlik maalitud detailide, nagu vuugijooned ja marmori “veenid”, juures, sest need olid hapramad ning võisid suurema tõenäosusega kahjustuda. Peale seda etappi puhastasin seinapinna tolmust suruõhupumbaga ning Akapad kuivpuhastuskäsnaga, mis korjas seina pinnalt veel kihi õhukest valkjat kirmet ära (Foto 2.13).

Foto 2.12. Detailpuhastus vasakul fiiberklaasist puhastuspliatsiga.

Foto 2.13. Akapad käsnaga puhastus (vasakul) pärast detailpuhastust (paremal).

2.3 Krohviparandused

Krohviparandustega alustasin alapeatükis 2.1, kus teostasin sisseviskekihid jämedama 0-4 mm fraktsiooni UKUNAKS lubikrohviga. Krohvi täitekihina kasutasin sama fraktsiooniga krohvisegu. Enne täitekihi teostamist puhastasin parandatavad piirkonnad tolmust õhupumbaga ning niisutasin parandusi veega, et uus kiht krohvi nakuks vanaga.

Viimase kihi teostasin 0-0.5mm fraktsiooniga Saviukumaja peenviimistluskrohvi (Lubikrohv, peenviimistlus 0-0.5), mis on terade poolest sile, kuid piisavalt tekstuurne, et sobituda vana maja ajaloolise krohvipinnaga. Lisaks oli see fraktsiooni poolest sarnane kasutatud originaalkrohviga. Krohvikihet kandsin parandatavatesse piirkondadesse vajadusel mitme kihina, et parandus oleks seinaga võimalikult tasane. Jälgisin, et parandus oleks seina suhtes kas tasane või millimeeter madalam, sest kõrgem parandus on silmapaistev ning näeb esteetiliselt ebakorrektna välja. Suurte piirkondade silumiseks ja ühtlustamiseks kasutasin sirge servaga pahtlilabidat (Foto 2.14), olles samal ajal ettevaatlik, et mitte kinni katta ega määrida maalingu pinda. Väiksemate paranduste teostamiseks kasutasin spaatlit (Foto 2.15).

Foto 2.14. Krohvikihhi silumine suuremal pinnal sirge servaga.

Foto 2.15. Poolkuiva krohvikihhi silumine spaatliga.

Pärast krohvi kuivamist sain parandusi lihvida, et kaotada ebatasasused. Lihvimise jaoks kasutasin liivapaberit terasuurusega K80. Krohviparanduste servade puhastamiseks kasutasin spaatlit, skalpelli, nõudepesušvammi ning Akapad kuivpuhastuskäsna. Pärast krohviparanduste viimistlemist olid need alad valged ning silmatorkavad ja valmis retušeerimiseks (Foto 2.16).

Foto 2.16. Kvaadermaaling pärast krohviparandusi.

2.5 Konsolideerimine

Konsolideerimise eesmärk on kinnitada ja stabiliseerida pigment seinavärvis pärast seda kui värv on kaotanud aja jooksul oma originaalse sideaine ning muutunud hapraks, pulbristunuks või määrivaks. Konsolideerimine kaitseb ka maalingu enda pinda ladestuva mustuse eest. Kuna konsolideerimine toimub enne retušeerimist, eraldab see ka originaalmaalingu hilisemast toneerimisest.

Pepleri 32 kvaadermaalingu puhul vajas enim konsolideerumist vasakul ääres, ukseleistu alt nähtavale tulnud originaalmaaling, mille pigment oli ülimalt habras ning määriv. Lisaks olid haprad maalingu pinnal olevad maalitud vuugi- ja ehisjooned ning marmori “veenid”. Alumine, õlivärvist diskoloreerunud ala ei vajanud konsolideerimist, sest värvi sisse imendunud õli täitis juba sideaine rolli ning pigment seinal oli stabiilne ega ei määrinud.

Konsolideerimiseks kaalusin kahte erinevat toodet: Lascaux® Medium for Consolidation (edaspidi MFK) ja Schimncke Aerospray fiksiiv B72. MFK on just pudenevate ning pulbristunud pindade konsolideerimise jaoks välja töötatud materjal. See on vesilahustuv ning moodustab pinnale tagasipööratava, läbipaistva kaitsekihi (Lascaux® Medium for Consolidation). Schimncke fiksiiv on Paraloid B72 akrüülvaigu baasil loodud aerosoolkinniti. Paraloidi kasutatakse konserveerimisel, sest see on tagasipööratav lahustitega, moodustab kristallsele kaitsekihi, on valguskindel ega ei kolletu ajas. (Aerospray Fixative B72). Sobiva materjali valikuks viisin maalingu vastasseinal läbi testi mõlema tootega. MFK kaubanduslik toode on 25%-line liimilahus vees, mille lahjendasin 5%-liseks ning kandsin selle testruudule pintsliga ühes kihis. Paraloid B72 puhul kasutasin kaubanduslikku toodet, mis on aerosoolpurgis, ning piserdasin seda ühtlase kihina testalale (Foto 2.17). Testidest selgus, et mõlemad tooted kinnitavad efektiivselt maalingu pigmendi. Valisin oma töö jaoks Aerospray fiksiivi, sest see diskoloriseeris maalingut vähem, selle aplikatsioon oli lihtsam ning selle pealekandmisest ei jäänud nähtavaid pintslitõmbeid.

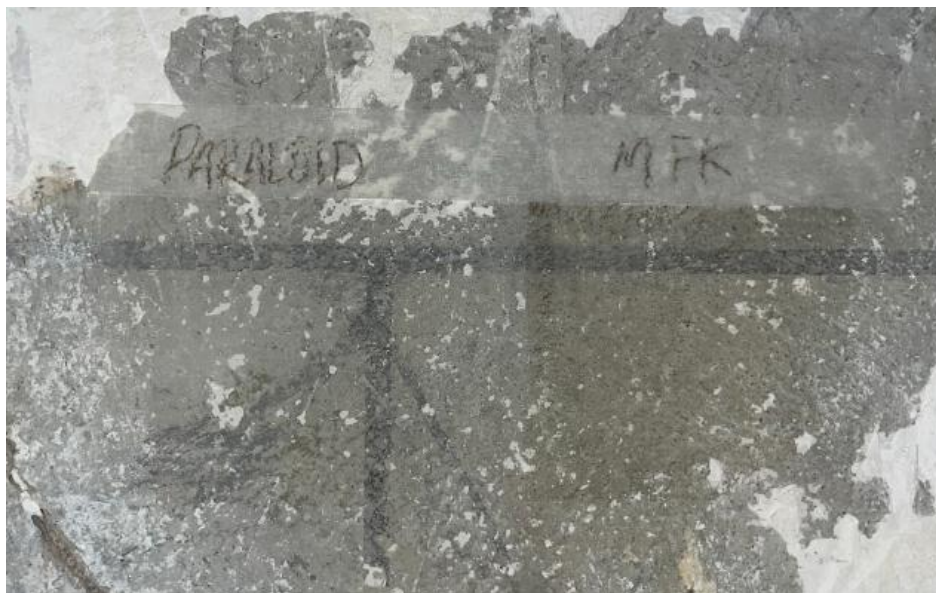

Foto 2.17. Konsolidantide testruudud, vasakul Paraloid B72 aerosool ning paremal MFK.

2.4 Retušeerimine

Retušeerimine on vajalik, et luua (maalingu) kadudega seinast taas visuaalselt esteetiline tervik ning peita silmatorkavaid ja heledaid krohviparandusi, kuid samas ei tohi retušeerimisega läheneda hüpoteetiliselt ja maalida seda, mida seal ei ole olnud (Mora jt 1984:306). Retušeeritud alad ei tohiks olla liiga silmatorkavad ega tumedamad kui originaalmaaling, sest siis need mõjuvad määrdunud pindadena. Lisaks peaksid parandused olema eristatavad originaalmaalingust.

Kadude toneerimiseks kasutasin akvarelle, sest neid on võimalik eristada originaalselt kasutatud meediumist, need on tagasipööratavad ega ei kahjusta seinapinda (Mora jt 1984:301). Kasutasin Winsor & Newton akvarellvärve kolmes toonis: elevandiluu must, ultramariinsinine ja põletatud sienna. Valisin need toonid, sest neid kasutatakse traditsioonilises retušeerimistehnikas, mida kutsutakse Itaalia keeles *acqua sporca*'ks (eesti keeles porine vesi). Selle lähenemise eesmärk ei ole iga detaili taastada, vaid pigem pehmeda paranduste välimust ning muuta need vähem silmapaistavamaks ehk taandada uued, valget värvi krohviparandused akvarellvärvidega toneerimise abil nii, et originaalmaaling tuleks esile ja parandused taanduksid vaateleja silmis tahaplaanile.

Foto 2.18. Akvarellvärvidega maalingukadude retušeerimine täpitades.

Retušeerimisel alustasin väiksemate kadude täitmisest, et kaotada visuaalset hägu ja saada kogu maalingupinnast selgem ülevaade (Mora jt 1984:306). Esimene akvarellikiht oli õrn ja toneeriv. Sellele järgnevalt hakkasin vaikselt ülesse ehitama toone, mis sobiksid originaaliga nii heleduse-tumeduse kui ka tekstuuri poolest. Konserveeritud pinnatekstuuri jäljendamiseks kasutasin enim väikeseid täppe mitmes kihis, mis löid tundliku ja kergelt “väreleva” pinna (Foto 2.18). Retušeerimise käigus taandasin kaod ning seinamaaling sai tagasi tervikliku esteetilise välimuse (Foto 2.19).

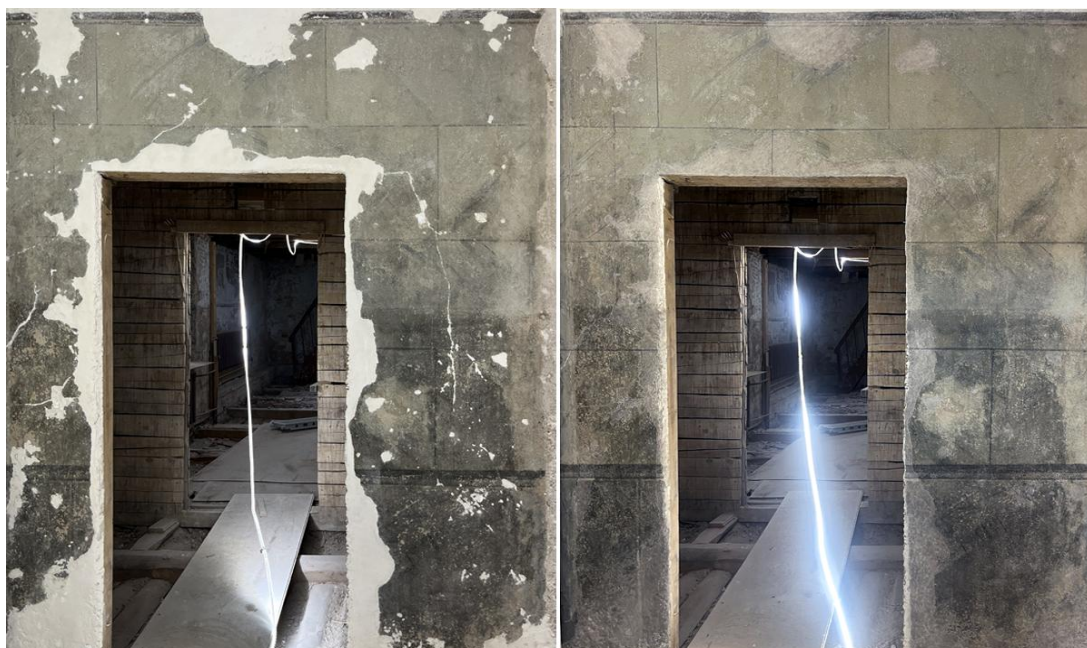

Foto 2.19. Retušeerimata ja retušeeritud kvaadermaalingu võrdlus.

2.6 Ettepanekud maalingu kaitsmiseks eksponeerimisel

Konservaatorina annan töö parimaks eksponeerimiseks ning säilitamiseks järgnevad soovitusel: võimalusel liigutada tuletõkkeust vasakule, et eksponeeritav oleks ka maalingu fragment, mida ei kaetud kunagi värviga. See looks tugeva visuaalse võrdluse ning annaks mõista, et konserveerimisega ei ole võimalik tuua tagasi juba kaotatud pärandit.

Lisaks soovitan katta seinamaaling kaitsva pleksiklaasiga juhul kui kolmanda korruse funktsioon muutub ajas. Hetkel on kolmanda korruse otstarbeks määratud olema Tervisemuuseumi töötajate kontorid, kuid kui ruumide otstarve peaks tulevikus muutuma ning selle tõttu suureneb ka inimeste (töötajad/külastajad) liikumise osakaal koridoris, võib uus olukord hakata ohustama konserveeritud seina säilimist.

KOKKUVÕTE

Käesoleva bakalaureusetöö esmane eesmärk oli avada ja konserveerida Pepleri 32 asuva Eesti Arstide Liidu hoone kolmanda korruse koridoris leiduv kvaadermaaling nii, et valmiks suuremõõtmeline ning vastupidav sondaažiava. Töö osana selgitasin katsetuste käigus välja projekti jaoks kõige praktilisema õlivärvide lahusti ning konsolideerimiseks sobiliku kinniti. Lõputöö teoreetilise osaga andsin ülevaate nii hoone ajaloost kui teistest Tartu linnas leiduvatest kvaadermaalingutest, toetudes kirjalikele allikatele ja kahele intervjuule, mille viisin läbi Kõrgem Kunstikool Pallas õppejõududega, et saada laiemaid teadmisi ajalooliste seinamaalingute konserveerimisest ja isiklikest kogemuslugudest sarnaste projektide teostamisel.

Praktiline töö Pepleri 32 kvaadermaalingu kallal oli aeganõudev protsess: maaling oli kaetud mitme liim- ja õlivärvi kihiga, mis vajasis erinevaid eemaldamistehnikaid. Liimvärvid kihid maalingu ülemistes osades eemaldasid mehaaniliselt skalpelliga ning õlivärvide kihte pehmendasin eemaldamisele eelnevalt atsetoonlahustiga. Kui originaalne maal sai avatud, täitsin krohvikaoga alad ja konsolideerisin kogu seinapinna Paraloid B72 kinnitiga. Viimase sammuna teostasid retušeerimist vesivärvidega.

SUMMARY

The primary aim of this thesis was to uncover and conserve the quadratura wall painting located in the 3rd floor hallway of Pepleri 32, the building of the Estonian Doctors' Union, in a way that would create a large-scale and resilient exposure window. As a part of my thesis, I identified the most practical solvent for oil-based paints and a suitable consolidant for this project through patch-tests. In the research section of the thesis I gave an overview of the historical background of the building and compiled an overview of other quadratura paintings found in Tartu, Estonia, by examining written sources and conducting two interviews with lecturers from the Pallas University of Applied Sciences, to gain valuable insights into the conservation of historic wall murals and their professional experiences from similar projects carried out in the city.

The practical conservation work on the Pepleri 32 mural proved to be a very time-intensive process: the painting had been covered by multiple layers of distemper and oil-based paints, each requiring a distinct removal approach. I removed the distemper layers in the upper sections mechanically with a scalpel, while the oil-based layers required prior softening with an acetone solvent. Once the original painted surface was revealed, I filled the areas of plaster loss, and consolidated the entire wall surface with Paraloid B72 consolidant. Finally, I carried out retouching using watercolour paints.

TÄNUAVALDUSED

Täna südamest oma juhendajat Kristiina Ribelust, kes aitas palju kogu lõputööga, eriti töö struktureerimisel ja professionaalseks vormimisel. Täna ka restauraatoreid Hea Maja Poest: Teele Ülesood, Kati Männikut ja Kristi Vendelini, kes aitasid nõu, materjalide ja seltskonnaga.

Aitäh kaastudengitele ja teistele, kes aitasid 2025. ja 2026. aastal kaasa maalingu avamisele: Rafael Koi, Linda Lehtpuu, Triinu Kohanenkova, Hele-Riin Juhkama, Birgit Brauer.

Eriline tänu inimestele, kes hoidsid mu vaimu üleval läbi akadeemiliste katsumuste: Marlen Laanep, Liisa Niit, Toomas Mitt ja Rio Oja.

KASUTATUD KIRJANDUSE LOETELU

ARC PROJEKT OÜ. (2025). *Tartu Pepleri tn 32 korruseplaanid*.

Eesti Arstide Liit. *Arstide liidu maja renoveerimine*.

<https://arstideliit.ee/arstide-liidu-maja-renoveerimine>

(vaadatud 21.05.2026)

Hea Maja Pood. *Evolon kangas 50x50cm*.

<https://www.heamajapood.ee/et/a/evolon-kangas-50x50cm>

(vaadatud 21.05.2026)

Kremer Pigmente. *Lascaux® Medium for Consolidation*.

<https://www.kremer-pigmente.com/en/shop/ready-made-colors/81012-lascaux-medium-for-consolidation.html>

(vaadatud 21.05.2026)

Kremer Pigmente. *Ledan® TA I Leit 03*.

<https://www.kremer-pigmente.com/elements/resources/products/files/31020e.pdf>

(vaadatud 21.05.2026)

Kultuurimälestiste register. *Elamu Tartus Lutsu 8, 18-19. saj.*

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=6942>

(vaadatud 21.05.2026)

Kultuurimälestiste register. *Elamu Tartus Raekoja pl 12, 1810.-1819. a.*

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=6902>

(vaadatud 21.05.2026)

Kultuurimälestiste register. *Puitelamu Tartus Jaani 4, 18-19.saj..*

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=6919>

(vaadatud 21.05.2026)

Kultuurimälestiste register. *Puitelamu Tartus Tähe 7, 1907.a.*

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=7098>

(vaadatud 21.05.2026)

Mora, P; Mora, L; Phillipot, P. (1984). *Conservation of Wall Paintings*. Glasgow: Blantyre Printing & Binding Co.

Männik, K. (2021). *Kloostri 4, Tartu II korruse, trepikoja ja eksterjöõri VIIMISTLUSUURINGUTE ARUANNE*.

Mänguasjamuuseum. *Muuseumi ajaloo*.

<https://www.mm.ee/muuseum-ja-naitused/muuseumi-ajaloost>

(vaadatud 21.05.2026)

Rehema, K. Ird, K. Rehema, A. (2015) *Arstide liidu maja lugu*. – Eesti Arst, 94(11):690-691

Ribelus, K. (2025). *Tartu puitarhitektuuri interjöõri viimistlustest 19. ja 20. sajandil*. – Rmt: Tartu puitarhitektuur. Välja, L. Tartu: Tallinna Raamatutrükikoda, 320, 321.

Ribelus, K. (2017). *Trafarettmaalingud Eesti 20. sajandi interjöörides Tartu näitel*. Magistritöö. Eesti Kunstiakadeemia.

Saviukumaja. *Lubikrohv, peenviimistlus 0-0.5*.

https://docs.wixstatic.com/ugd/4c3e3e_401d4d62a283472b87e11970d6f8e241.pdf

(vaadatud 21.05.2026)

Schmincke. *Aerospray Fixative B72*.

<https://www.schmincke.de/en/products/mediums/details/50404-aerospray-fixativ-b72>

(vaadatud 21.05.2026)

Tartu üldplaneering 2040+. *Miljööväärtuslikud üksikobjektid*.

https://gis.tartulv.ee/yldplaneering2040/muinsuskaitse_miljoo/?data_id=dataSource_15-YP2040_DR_miljoo_5968%3A2&page=page_12&views=view_41%2Cview_48%2Cview_24%2Cview_29

(vaadatud 21.05.2026)

UKU. *UKUNAKS LUBIKROHV 0-4MM.*

<https://uku.eu/wp-content/uploads/2022/07/Lubi-aluskrohv.pdf>

(vaadatud 21.05.2026)

Arhiiviallikad:

Eesti Muuseumite Veebivärv, Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseum SA, Fotokogu. ESM F 77:18/A 1257. Paavo Nurmi Tartus. (1929)

Digikogu kirje.

<https://opendata.muis.ee/object/32620>

(vaadatud 21.05.2026)

Rahvusarhiiv. ERA.2966.10.1805. Pepleri tänav nr. 32 (algelt ja alates 1991.a Pepleri tänav, Kindral Põdra tänav alates 1932.a ja Pälsoni tänav alates 1940.a), I linnaosa, kinnistu nr. 429, elamu sisemine ümberehitamine. (1929)

Digikogu kirje.

<https://ais.ra.ee/et/description-unit/view?id=215000134767>

(vaadatud 21.05.2026)

Rahvusarhiiv, Tartu projektide andmebaas. EAA.2623.1.154. Pepleri 32 katusekorruse väljaehituse plaan. (1913)

Digikogu kirje.

https://www.ra.ee/apps/hooned/index.php/building/view?id=895&_xr=eNo1jG0OgjAQRO8yF7BFCDBcwhuQKhttpQqpu2xhjuLsU9de8efvhaPn2NINj84VI2xDn7JfJh%252BshitPLjKINEZOKpDHI5SiWOMl9EfX7vCLmW44yBv1vbOpYFeiI1%252FbJ9rUptSaSZtnPiMc vLYZ1%252FQAc7Sxq

(vaadatud 21.05.2026)

Rahvusarhiiv, Meediateek. EFA.197.0.40527. Eesti Tervishoiu Muuseum Pepleri tänaval.
(1931)

Digikogu kirje.

<https://www.meediateek.ee/photo/view?id=119636>

(vaadatud 31.03.2026)

Intervjuud:

Tuksam, Heli. (2026) Tartu kvaadermaalingutest. Daniel Petuhhov, 16. aprill, Tartu.
[Helisalvestus]. Autori kogus.

Puhvel, Tuuli. (2026) Mänguasjamuuseumi (Lutsu 8, Tartu) kvaadermaalingust. Daniel
Petuhhov, 7. aprill, Tartu. [Helisalvestus]. Autori kogus.

LISA 1. Konserveerimistööde aruanne

KONSERVEERIMISTÖÖDE ARUANNE

1. Objekti andmed

Nimetus	Pepleri 32 hoone kvaadermaalingu avamine ja konserveerimine 3. korruse trepikojas
Autor	Pole teada
Dateering	Oletatavalt 1913
Materjal	Lubikrohvi, liimvärvi.
Tehnika	Liimvärvi teostatud seinamaaling lubikrohvil
Mõõtmed	220cm lai, 290cm kõrge
Omanik	Eesti Arstide Liit
Tähis (võimalusel)	-

2. Konserveerimistööde ülesanne/ eesmärk

Kons.tööde ülesanne/eesmärk	Avada ja konserveerida kvaadermaaling 3. korruse trepikojas ning vormistada suuremõõtmeline sondaažiava.
Tööde teostamise aeg/etapid	24.02.2025– 22.05.2026

3. Objekti iseloomustus

Kirjeldus, lühiülevaade ajaloost
Kvaadermaaling asus hoone eeskojas, trepikojas ning jätkus kolmanda korruse koridoris. Konserveeritav piirkond asub kolmanda korruse koridoris. Kvaadermaaling on oma toonilt hall ning kujutab korrapäraseid illusoorseid marmorist müürikivi plokkide. Marmorimuster liigub müürikividel erinevates suundades. Müürikive eraldavad üksteisest tumehallid vuugijooned. Seinal on ka dekoratiivne paneeliosa, mis on ülemisest jaotusest tumedam, kuid on samuti marmoreeritud. Paneliiosa üleval on mitu ehisjoont. Seina üleval ääres on 10 cm lae valget tooni ning ka mitu ehisjoont. Pepleri 32 hoone ehitati 1901. aastal kahekorruselise kivihoonena, millel oli teenijate ruumid põõningul. 1913. aastal ehitati välja hoone kolmas korrus, kvaadermaalingu saab dateerida sellesse ehitusetappi. 1929. aastal ostis hoone enda valdusesse Eesti Arstiseltside Liit (tänapäeval Eesti Arstide Liit). (Rehemaa jt 2015) Rehemaa, K. Ird, K. Rehemaa, A. (2015) <i>Arstide liidu maja lugu</i>. – Eesti Arst, 94(11):690-691

Autori või töökoja märgistus/signatuur
-
Muud pealdised, märgid tekstid
-
Andmed varasemate kons/resttööde teostamise kohta
Andmed puuduvad, kuid seinal on teostatud varasemaid krohviparandusi. Need ei ole teostatud metoodiliselt ega arvestades konserveerimise või restaureerimise tavaid, vaid on teostatud pigem seina parandamiseks või tasandamiseks.
Kirjandus- ja arhiiviallikad
-

4. Objekti seisund enne konserveerimist

Seisundi kirjeldus
Suured krohvikaad ukseava ümbruses ning seina ülevmises osas, väiksed krohvikaad kogu seina ulatuses, lahtine krohv, praod, löökaugud, naelte augud (Foto 1; Foto 2)
Kaetud hilisemate värvikihtidega, seina ülemises osas 4 kihti liimvärvi, alumises osas 9 kihti liim- ja õlivärve. Õlivärvist tingitud maalingupinna diskoloratsioon. (Foto 1; Foto 2)
Uuringud/metoodika
Viimistluskihtide uuring (stratigraafia), visuaalne kirjeldamine
Kokkuvõtlik/üldine hinnang objekti seisundile
Väga halb, krohvipind oli lagunemas ning sein oli hävimisohus. Maaling oli kaetud hilisemate viimistluskihtidega.

5. Konserveerimistööde kava

Tööde loetelu ja põhjendus
Seinamaalingu stabiliseerimine Krohvikadude täitmine, kahjustuste stabiliseerimine, edasise krohvi hävimise peatamine.
Seinamaalingu avamine Hilisemate kihistuste eemaldamine, et maaling oleks vaadeldav.
Krohviparandused

Krohvikadude täitmine, ühtlase ja stabiilse seinapinna loomine.

Konsolideerimine

Lahtiste ja pulbristunud pigmendi kinnitamine, maalingu kaitsmine tulevase mustuse ja tolmu eest.

Retušeerimine

Krohviparanduste toneerimine akvarellvärvidega, esteetilise terviku loomine.

6. Konserveerimistööde kirjeldus

Teostatud tööd ja ajakulu	Kasutatud materjalid ja töövahendid
Seinamaalingu stabiliseerimine - 32h Krohvikadude sisseviskekihi (I kiht krohvi roomatil) teostasin UKUNAKS lubikrohviga fraktsiooniga 0-4 mm (Foto 3). Krohvitühimikud seinas täitsin Ledan TB1 hüdraulise injekeerimismördiga. Enne krohvi või injekteerimist puhastasin alad tolmust suruõhupumbaga ja piserdasin veega nakke tagamiseks. Krohvitühimikke süstisin ka enne etanooli (Foto 4).	Seinamaalingu stabiliseerimine UKUNAKS lubikrohv 0-4mm Ledan TB1 hüdrauliline injekeerimismört Vesi Etanool Spaatel Spreipudel Erineva jämedusega süstlad Suruõhupump
Seinamaalingu avamine - 86 h Seinamaalingu avamine hilisemate viimistluskihtide alt. Stratigraafiate andmetel seina ülemisel jaotusel 4 kihti liimvärvi (Foto 5) ja alumisel jaotusel 9 kihti õlivärvi (Foto 6). Õlivärvi pehmendamiseks sobiva lahusti leidmiseks viisin läbi katseid (etanool 100%, atsetoon 100%, ammoniaak 25%). Õlivärvi pehmendamise jaoks valisin atsetooni, millega teostasin koos Evolon kangaga kompresse õlivärvi kihtidele (Foto 7; Foto 8). Kompress 40 min pehmendas 3 viimistluskihti kergemini eemaldatavaks. Liimvärvi eemaldamine toimus mehhaaniliselt skalpelliga. Lõpus peenpuhastus fiiberklaasist puhastuspliatsi (Foto 9) ja akapad kuivpuhastuskäsnaga (Foto 10). Õlivärvi kihid on kvaadermaalingut diskoloreerinud. Diskoloratsiooni ei õnnestunud eemaldada, ainult kergelt helendada peenpuhastusega.	Seinamaalingu avamine Skalpelligid Atsetoon 100% Ammoniaak 25% Etanool Evolon kangas Kile Teip Fiiberklaasist puhastuspliats Akapad kuivpuhastuskäsn Krohviparandused UKUNAKS lubikrohv 0-4 mm Saviukumaja peenviimistlusega lubikrohv 0-0.5 mm Liivapaber K80 Vesi Spreipudel Suruõhupump Spaatel

Krohviparandused - 26 h Krohvikadude täitmine täitekihiga (II kiht) 0-4 mm fraktsiooniga lubikrohviga ja viimistluskihi (III kiht) Saviukumaja 0-0.5 mm peenviimistlus lubikrohviga. Paranduste tasandamine spaatliga (Foto 10), puhastamine skalpelliga (Foto 11) ja lihvimine. Konsolideerimine - 1h Lahtise ja pulbristunud pigmendi kinnitamine. Testi läbiviimine, kumb kinniti (Schimncke Aerospray fiksaatiiv B72, Lascaux® Medium for Consolidation) sobib paremini. Valisin Aerospray B72, sest seda oli kergem kasutada ning see diskoloreeris pinda vähem (Foto 13). Retušeerimine - 56h Krohviparanduste retušeerimine Winsor & Newton akvarellvärvidega (toonid: elevandiluumust, ultramariinsinine, põletatud sienna). Esimene kiht vesine ja toneeriv, pärast seda kiht kihilt õige tumeduse ja tekstuuri ülesse ehitamine. Kasutasin täppe, et imiteerida konserveeritud seina säbrulisust (Foto 14).	Konsolideerimine Schimncke Aerospray fiksaatiiv B72 Lascaux® Medium for Consolidation Suruõhupump Retušeerimine Vesi Erineva suurusega pintslid Winsor & Newton akvarellvärvid: elevandiluumust, ultramariinsinine ja põletatud sienna
--	---

7. Illustreeriv materjal (fotod, skeemid jne.)

Fotode autor on Daniel Petuhhov.

Foto 1. Seinamaalingu vaade I enne konserveerimist (vasak foto).

Foto 2. Seinamaalingu vaade II enne konserveerimist (parem foto).

Foto 3. Lubikrohvi sisseviskekiht roomatil.

Foto 4. Etanooli süstimine krohvitühimikku.

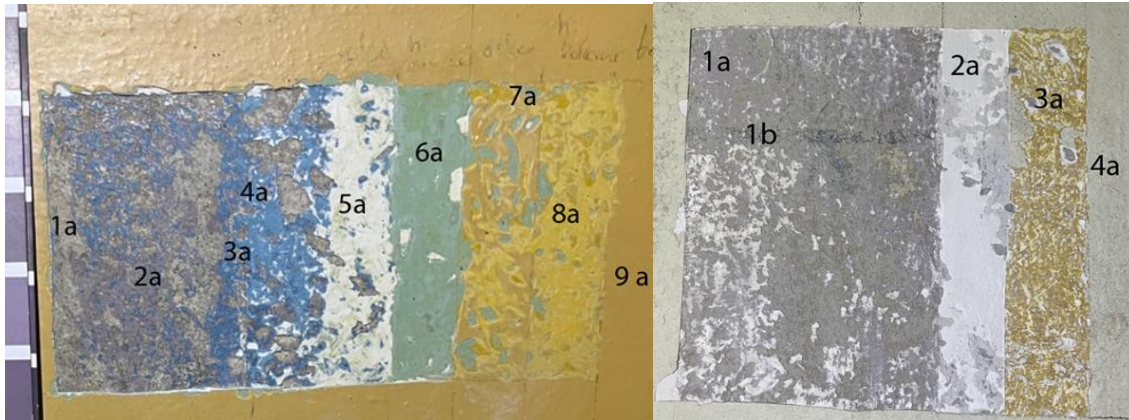

Foto 5. Stratigraafia ~150cm kõrgusel seina alumisel jaotusel (vasak foto).

Foto 6. Stratigraafia ~200 cm kõrgusel seina ülemisel jaotusel (parem foto).

Foto 7. Atsetooni ja Evolon kangaga tehtud kompresside pehmendav mõju võimaldas värvi eemaldada skalpelliga.

Foto 8. Õlivärvi fragmendid, mida tuli eemaldada skalpelliga. Paremal nurgas lahusti kompressi all.

Foto 9. Fiiberklaasist puhastuspliatsiga puhastatud pind vasakul (vasak foto).

Foto 10. Akapad kuivpuhastuskäsnaga puhastatud pind vasakul (parem foto).

Foto 11. Krohviparanduse silumine spaatliga

Foto 12. Krohviparanduse serva puhastamine skalpelliga.

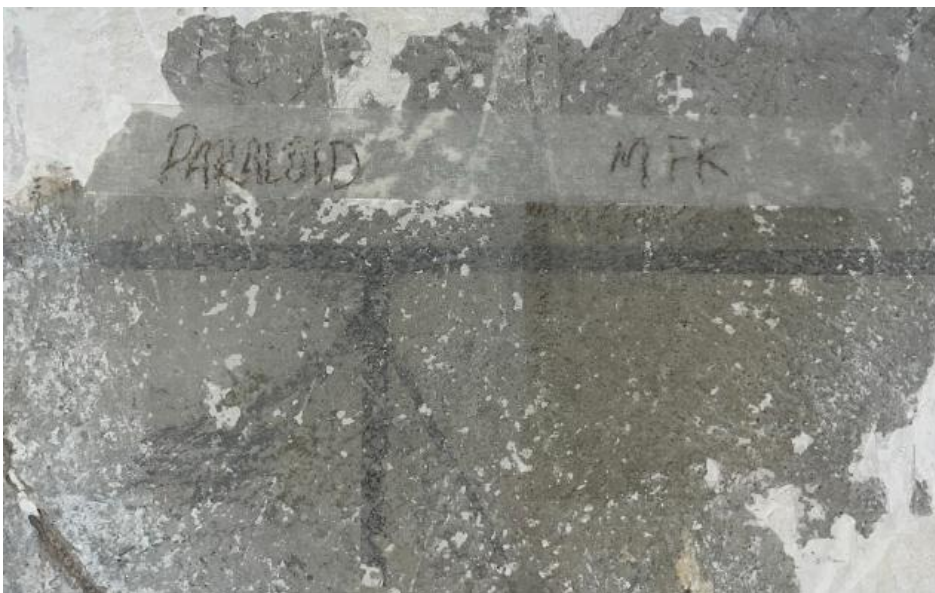

Foto 13. Kinnitite võrdlus testalal.

Foto 14. Akvarellvärvidega maalingukadude retušeerimine täpitades.

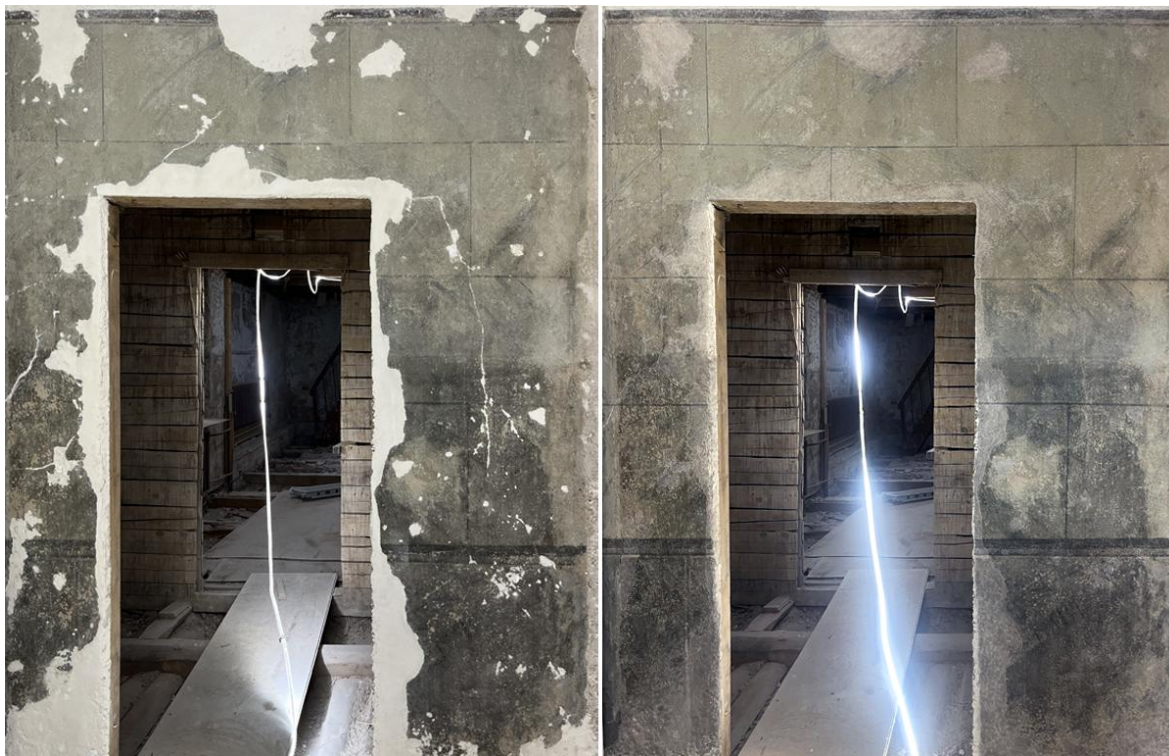

Foto 15. Kvaadermaalingu võrdlus enne ja pärast retušeerimist.

8. Teostatud tööde tulemus:

Sein on stabiilne ning ei lagune. Majas olnud kvaadermaaling on nüüd suuremõõtmelise sondažiavana taas vaadeldav. Kvaadermaalingust on taastatud esteetiline tervik, kuid parandused on ikkagi originaalist eristatavad (Foto 15).

9. Juhend konserveeritud objekti säilitamiseks ja kasutamiseks:

Kuna sondažiava asub kontoriruumides, kuhu ei pääse muuseumi külastajad, ei näe hetkel vajadust kaitsva pleksiklaasi paigaldamiseks. Kui ruumide funktsioon peaks muutuma ning selle tõttu suureneb ka inimeste (külaliste/töötajate) arv ruumis, võib kaaluda kaitsva pleksiklaasi installeerimisele kvaadermaalingu ette.

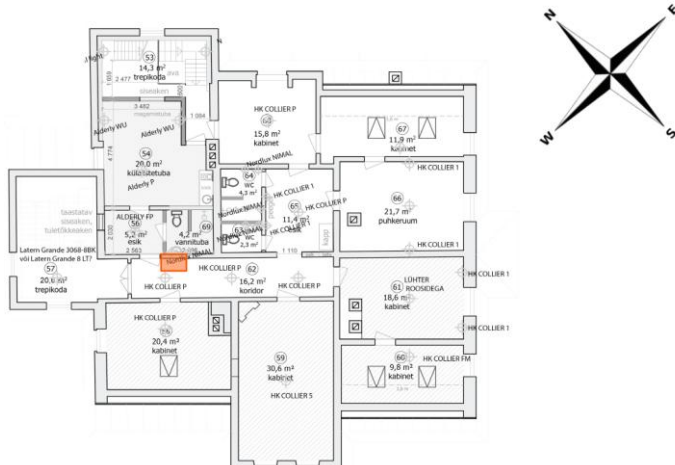
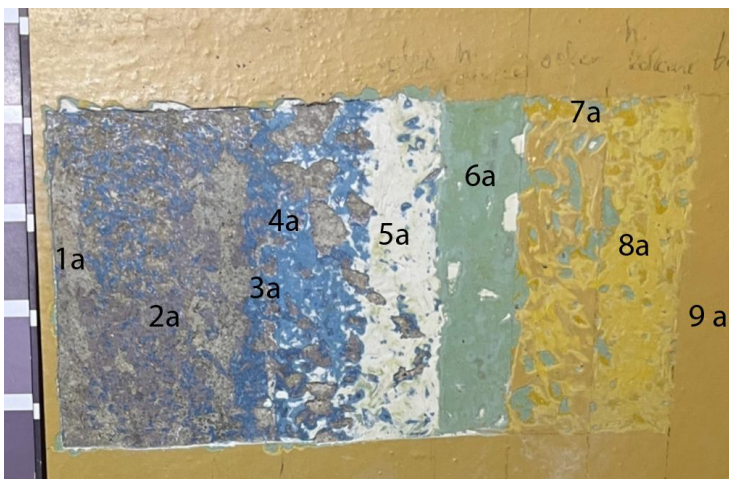
Tegevuskava / Aruande koostamise kuupäev

22.05.2026

Koostaja nimi ja allkiri

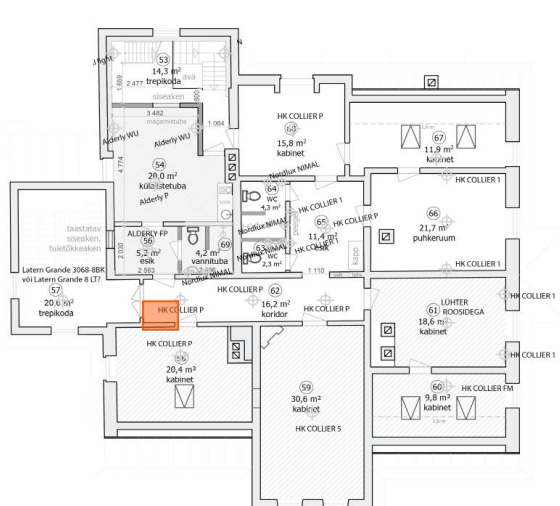
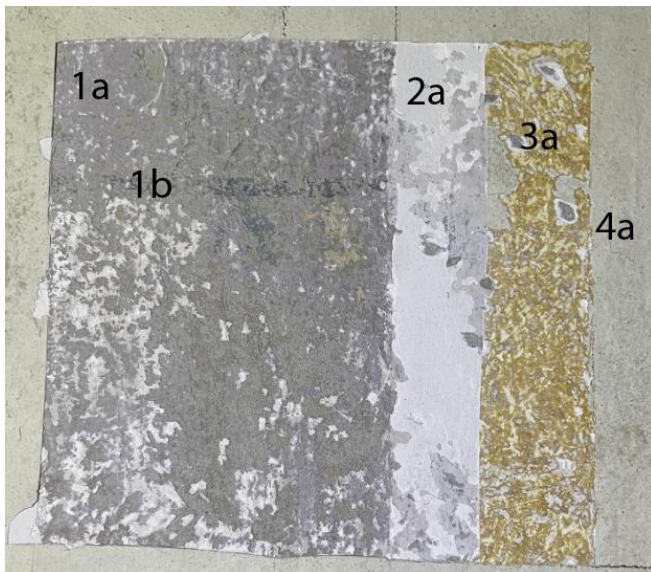
Daniel Petuhhov

LISA 2. Pepleri 32 sondaazikaart, III korrus, ruum 62, kaart 1

Uuringu teostaja: Daniel Petuhhov		Kuupäev: 24.02.2025	Kaart nr.: 1
Objekt: Pepleri 32, Tartu linn		Sondaazi asukoht plaanil: 	
Ruumi nr: 62			
Sondaazi asukoha kirjeldus: Kolmas korrus, ruum 62, NE sein, ~150cm kõrgusel põrandast, seina alumisel jaotusel.			
Plaani autor: Arc projekt.			
Jrk nr	Viimistluskihid	Fotod / joonised / märkused:	
0	Lubikrohv		
1a	Maalingu hall alustoon		
2a	Tuhm lilla		
3a	Tumedam sinine		
4a	Sinine		
5a	Valge		
6a	Tuhm roheline		
7a	Tuhm soe kollane		
8a	Heledam Soe kollane		

9a	Kollane	
----	---------	--

LISA 3. Pepleri 32 sondaažikaart, III korrus, ruum 62, kaart 2

Uuringu teostaja: Daniel Petuhhov		Kuupäev: 24.02.2025	Kaart nr.: 2
Objekt: Pepleri 32, Tartu linn			Sondaaži asukoht plaanil:
Ruumi nr: 62			
Sondaaži asukoha kirjeldus: Kolmanda korruse ruumi 62 SW sein, põrandast ~200cm kõrgusel, seina ülemisel jaotusel. Märgitud plaanil oranži ruuduga.			
Plaani autor: Arc projekt.			
Jrk nr	Viimistluskihid	Fotod / joonised / märkused:	
0	Lubikrohv		
1a	Maalingu hall alustoon		
1b	Maalingu tumehall muster		
2a	Valge		
3a	Tuhm soe kollane		
4a	Beež		

Mina Daniel Petuhhov

1. olen koostanud lõputöö iseseisvalt. Teiste autorite uurimistööd, olulised seisukohad kirjandusest ja mujalt pärinevad andmed on viidatud.

2. annan Kõrgemale Kunstikoolile Pallas tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

Kvaadermaalingu avamine ja konserveerimine Eesti Arstide Liidu majas Tartus Pepleri 32

mille juhendaja on Kristiina Ribelus,

2.1. reprodutseerimiseks säilitamise ja elektroonilise avaldamise eesmärgil Kõrgema Kunstikooli Pallas raamatukogu resporitooriumis alates lõputöö positiivsele tulemusele hindamisest kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni;

2.2. üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Kõrgema Kunstikooli Pallas raamatukogus alates lõputöö positiivsele tulemusele hindamisest kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

3. olen teadlik, et punktis 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

4. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitset reguleerivatest õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Töö autor: Daniel Petuhhov
(digitaalne) allkiri, 25.05.2026